

Bijlage 1. Antwoord op vraag 1: Overzichtstabel 2023-2027 verplichtingen BHOS-begroting

Onderstaande tabel laat per subartikelonderdeel zien welk deel van het kasbudget reeds **juridisch verplicht** is, in miljoenen euro's. De categorieën 'bestuurlijk gebonden' en 'beleidsmatig gereserveerd' zijn hierin niet meegenomen, maar wel meegenomen in de toelichtingen onder de tabel. Deze cijfers zijn de stand van zaken op 13 december 2023 en zijn steeds in beweging.

		2023	2024	2025	2026	2027	Cum.
1.1 Duurzaam handels- en investeringssysteem, incl. MVO	Budget	33	34	32	33	34	167
	Verplicht	33	29	17	17	17	113
	Percentage	100%	84%	53%	52%	49%	68%
1.2 Versterkte Nederlandse handels- en investeringspositie	Budget	117	98	101	93	92	502
	Verplicht	117	65	22	22	22	248
	Percentage	100%	66%	22%	24%	24%	49%
1.3 Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	Budget	473	468	440	519	575	2.476
	Verplicht	473	383	295	219	219	1.589
	Percentage	100%	82%	67%	42%	38%	64%
2.1 Voedselzekerheid	Budget	390	392	393	413	439	2.028
	Verplicht	390	392	357	287	234	1.660
	Percentage	100%	100%	91%	69%	53%	82%
2.2 Water	Budget	198	194	189	211	234	1.026
	Verplicht	198	194	103	86	59	640
	Percentage	100%	100%	54%	41%	25%	62%
2.3 Klimaat	Budget	304	319	415	454	471	1.963
	Verplicht	304	305	227	137	57	1.030
	Percentage	100%	96%	55%	30%	12%	52%
3.1 Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten	Budget	515	509	489	509	557	2.578
	Verplicht	515	415	361	89	48	1.428
	Percentage	100%	82%	74%	18%	9%	55%
3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid	Budget	50	48	43	46	52	240
	Verplicht	50	46	30	2	0	128
	Percentage	100%	97%	69%	4%	0%	53%
3.3 Maatschappelijk middenveld	Budget	198	183	164	193	219	958
	Verplicht	198	183	164	21	0	566
	Percentage	100%	100%	100%	11%	0%	59%

3.4 Onderwijs	Budget	57	64	57	61	70	309
	Verplicht	57	17	7	1	0	82
	Percentage	100%	27%	12%	2%	0%	27%
4.1 Humanitaire Hulp	Budget	626	520	520	520	520	2.706
	Verplicht	626	415	415	115	17	1.588
	Percentage	100%	80%	80%	22%	3%	59%
4.2 Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	Budget	267	291	326	338	357	1.579
	Verplicht	267	160	160	160	160	907
	Percentage	100%	55%	49%	47%	45%	57%
4.3 Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	Budget	210	201	198	207	235	1.051
	Verplicht	210	192	142	95	42	681
	Percentage	100%	96%	72%	46%	18%	65%
5.1 Multilaterale samenwerking	Budget	344	219	201	214	236	1.214
	Verplicht	344	178	176	87	81	863
	Percentage	100%	81%	88%	41%	34%	71%
5.2 Overig armoedebeleid	Budget	87	92	84	83	113	459
	Verplicht	85	74	68	72	81	380
	Percentage	98%	80%	81%	87%	71%	83%

Meerjarige toelichtingen

Artikel 1

De programmering van artikel 1 bestaat uit meerjarige juridische overeenkomsten waaruit een verdeling van de uitgaven over de jaren plaatsvindt waarvoor de overeenkomst is aangegaan. Voor sub-beleidsartikel 1.1 duurzame handelssystemen zijn er diverse programma's ter bestrijding van kinderarbeid en ter bevordering van IMVO. Voor sub-beleidsartikel 1.2 versterkte Nederlandse handels- en investeringspositie gaat het om programma's met uitvoeringspartners RVO (o.a. Starters International Business, handelsmissies) en Invest International (o.a. Dutch Trade and Investment Fund). Ook zijn verplichtingen aangegaan voor de Wereldtentoonstelling in Osaka. De programma's met RVO zijn in het lopende jaar juridisch verplicht en in de jaren erna bestuurlijk verplicht. Voor sub-beleidsartikel 1.3 private sectorontwikkeling zijn er meerjarige verplichtingen aangegaan op het gebied van infrastructuur (o.a. DRIVE, D2B, ORIO) die in latere jaren tot uitbetaling komen, maar ook op het gebied van jeugdwerkgelegenheid (Challenge Fund). Deze programma's zijn juridisch verplicht. Ruimte voor beleidsmatige verplichtingen (realiseren van intensiveringen op het gebied van vergroening handelsinstrumentarium, combinatieaanpak) ontstaat vanaf 2026.

Artikel 2

De programmering onder artikel 2 bestaat uit meerjarige juridische overeenkomsten waaruit een verdeling van de uitgaven over de jaren plaatsvindt waarvoor de overeenkomst is aangegaan. In 2024 zullen meerjarige verplichtingen worden aangegaan voor Voedselzekerheid, Water en Klimaat om uitvoering te geven aan toezeggingen op de VN-waterconferentie en COP28. Voor de sub-beleidsartikelen 2.1 voedselzekerheid en 2.2 water wordt een groot deel van de budgetten gealloceerd op basis van meerjarige landenstrategieën van posten, voor zover deze kaders nog niet juridisch zijn verplicht, valt het overige deel van dit financiële meerjarige kader onder beleidsmatige verplichtingen omdat Nederland daarover bilaterale afspraken maakt als een betrouwbare en voorspelbare partner in ontwikkelingssamenwerking. Het sub-beleidsartikel 2.3 bevat verplichtingen voor multilaterale klimaatfinanciering en klimaatafspraken zoals bijdragen aan de Global Environment Facility, Green Climate Fund, UNEP en verdragscontributies in het kader van het Kyoto en Montreal protocol.

Artikel 3

De programmering onder artikel 3 bestaat uit meerjarige juridische overeenkomsten. Hieruit ontstaat een verdeling van uitgaven over de jaren waarvoor de overeenkomsten zijn aangegaan.

Voor artikel 3.1 zijn middelen bestuurlijk gereserveerd voor vaste bijdrages aan o.a. UNAIDS, UNFPA en de WHO. De beleidsmatig gereserveerde middelen hebben voornamelijk betrekking op de intensiveringsmiddel uit het regeerakkoord en vloeien voort uit de Mondiale Gezondheidsstrategie.

Voor artikel 3.2. zijn middelen meerjarig vastgelegd voor de partnerschappen voor Power of Women, WPS en LFS. Bestuurlijk zijn middelen gereserveerd voor de vaste bijdrage aan UNWOMEN. De beleidsmatig gereserveerde middelen betreffen de beleidskaders voor de partnerschap programma's vanaf 2026.

Voor artikel 3.3 liggen de middelen meerjarig vast voor de partnerschappen voor VMM. De beleidsmatig gereserveerde middelen betreffen het beleidskader voor het partnerschap programma vanaf 2026.

Voor artikel 3.4 zijn meerjarige verplichtingen aangegaan voor de lopende onderwijsprogramma's. Vanaf 2024 zijn middelen beleidsmatig gereserveerd voor het nieuwe Beroeps- en Hogeronderwijs programma.

Artikel 4

De programmering onder artikel 4 bestaat uit meerjarige juridische overeenkomsten waaruit een verdeling van de uitgaven over de jaren plaatsvindt waarvoor de overeenkomst is aangegaan.

Voor artikel 4.1 humanitaire hulp is het grootste deel van het budget t/m 2025 meerjarig juridisch verplicht. Dit betreft onder andere de bijdragen aan VN-organisaties (WFP, UNHCR, UNRWA), CERF en t/m 2026 de subsidies aan de Dutch Relief Alliance en het Rode Kruis. Ultimo 2023 is het subsidiebeleidskader “Versterking van de Humanitaire Sector 2024–2027” gepubliceerd met een subsidieplafond van EUR 60 miljoen.

Voor artikel 4.2 opvang en bescherming in de regio liggen de middelen ook meerjarig juridisch vast. Het betreft hier met name het PROSPECTS programma (2024-2027) en COMPASS. Een deel van het PROSPECTS programma (met de partners Wereldbank en IFC) is ultimo 2023 nog als beleidsmatig gereserveerd opgenomen en zal begin 2024 juridisch verplicht worden. Ultimo 2023 is het subsidiebeleidskader “Migration and Displacement 2023-2028” gepubliceerd met een subsidieplafond van EUR 57 miljoen.

Met betrekking tot 4.3 veiligheid en rechtstaatontwikkeling is een deel van het programma via gedelegeerde landenprogramma’s vastgelegd. Het deel wat ultimo 2023 van deze gedelegeerde middelen niet juridisch is vastgelegd is bestuurlijk verplicht. De bijdrage aan het Peace Building Fund is verplicht t/m 2026. Ultimo 2023 is het subsidiebeleidskader “Contributing to Peaceful and Safe Societies 2024–2031” gepubliceerd met een subsidieplafond van EUR 200 miljoen.

Artikel 5

Binnen art 5.1 zijn de verplichtingen voor de middelen- en kapitaalaanvullingen die vanaf 2024 worden aangegaan met de regionale ontwikkelingsbanken bestuurlijk verplicht. De Algemene Vrijwillige Bijdragen aan UNDP en UNICEF zijn per 2026 beleidsmatig gereserveerd. De financiering van het Assistent-Deskundigenprogramma en overige (m.n. Technische Assistentie) programma’s is voor de komende jaren beleidsmatig gereserveerd.

De bijdragen aan UNESCO in 2024 en verder zijn verplichte bijdragen die als juridisch verplicht zijn aangemerkt binnen artikel 5.2. De uitgaven voor schuldverlichting liggen tot en met 2027 grotendeels juridisch vast, de nieuwe verplichtingen voor schuldverlichting zijn bestuurlijk verplicht. De voorgenomen overige programma’s zijn beleidsmatig gereserveerd.